

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemaj nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 151.

V Ljubljani, v petek 5. julija 1889.

Letnik XVII.

Vodnikova slavnost.

(Dalje.)

Slavnostni govor

g. e. kr. gimnazijskega ravnatelja Fr. Wiesthalerja ob odkritji Vodnikovega spomenika v Ljubljani dne 30. junija 1889.

V zbor učenih, vedi slava,
Stopi moder, bistra glava,
Vse jezike sveta zna.
Če zapoje, vse pogleda,
Na katedru grom beseda.
Koseski.

II.

Nad mestom ljubljanskim je razprostrela tiha noč svoja mračna krila. Vse se ziblje že v sladkem spanju. Le v frančiškanskih ulicah gori še luč v pritličji hiše pod številko 12 (zd. 6). Ondu sedi za mizo, obloženo s knjigami in rokopisi, mož, utopljen v globoke misli, iz katerih se zdaj pa zdaj prebudi, da pogleda v to in óno knjigo ali zapiše kak težko pogojen stavek. Pač mu že medlé oči, a on se ne zmeni za to: pričeto delo mora končati, predno se zdani, kajti po dnevi ga čakajo druge dolžnosti. Ako pogledamo poznemu delavcu v premišljivi obraz, spoznamo v njem koj svojega znanca iz Koprivnika. Od todi so ga bili l. 1796. v Ljubljano premestili za kapelana k svetemu Jakobu, dve leti pozneje pa pozvali na gimnazij za profesorja retorike, t. j. najvišjega razreda. Z veseljem je zamenjal mirne bohinske gore s hrupom glavnega mesta, ne da bi zložneje in prijetneje živel, marveč da bi mogel svojemu narodu izdatneje koristiti. Še dušni pastir je bil objavil tri zvezke „Velike Pratique“, ki je prinašala prostemu kmetu poleg navadne kalendarke vsebine pesmi, napise, kratkočasne in ukovite sestavke.

Vešč mnogim starim in novim jezikom po-

učuje zdaj po dnevi mladino v raznih predmetih ter ji, blag in izvrsten učitelj, bistri um, blaži srce, utrja značaj. Po noči ureja svojim rojakom „Lubanske Novice“, prvi slovenski časnik, obsezajoč mimo domačih novic in političnih prigodeb tudi mnogovrstno učno tvarino. Učencem piše potrebne šolske knjige najprej nemški (zgodovino kranjsko, tržaško in goriško), za francoskega gospodstva pa, ravnatelj trem učiliščem (gimnaziju, ljudski šoli, umetniškemu in obrtnemu zavodu), v slovenščini, kateri je odprla nova vlada pot v šole (Abecedo za Perve šole, Keršanski Navuk za Illirske dežele, Početke Gramatike, to je Pismenosti Francoske, Abecedo ali Azbuko). Vrhu tega skrbno sestavlja nemško-slovensko-latinski slovar, za kojega je bil večidel sam nabral ali izobrazil nad 30.000 besed. Učenjakom slovenskim pomaga prevajati sv. pismo, vladi sloveni uradne ukaze in razglase, meščanski gardi opravlja službo duhovnega pastirja. Vseobsežno rodoljubje njegovo ne zabi niti nizke kuharice, niti priproste babice: prva prejme iz njegovih rok poslovenjene „Kuharske bukve“, druga na slovenski jezik preloženo Matoškovo „Babištvo“. Ob počitnicah pridno potuje križem svoje domovine, nabira rimske penenze, išče rimskih napisov in objavlja plodove svojega truda po časnikih. Na slovstveno delovanje pa ga ne naklanja dobičkaželjnost, temveč vzvišeni namen: pregnati rojakom temne oblake nevednosti, poslati domovino pred inozemstvom, zlasti pa iskrena želja: „Kranjski jezik čeden narediti“ in kar „najbolj po družih že osnaženih evropskih jezikih perrezati“, t. j. očistiti ga tuje navelake in olikanega po zdravih načelih usposobiti za književno rabo. Trudoljubno prizadevanje njegovo se je (Bogu bodi hvala!) blagovito uspešilo: mogočno je vzplamtela vsestrane omike iskra, katero nam je on ukresil; žar njen bo svetil še poznim rodovom, ki se bodo s hvaležnim srcem spominjali — slovenskega Prometeja.

V logu domačem na lipovi veji
Slavec od zora do mraka je pel,
Čul se v dobravi še glas ni mileji,
Utihnile sape so, ko je začel.
Cegnar.

III.

Na polji slovenskega pesništva je bila zavlada malo da ne grobna tišina. Dolga stoletja je pogrešal radoprevni naš národ umetelnega pevca, čegar lepo ubrani glasovi bi mu vedrili dušo, ogrevali srce. Pač je zavreščal semtertam kak vrabec, a vrišč njegov se je kmalu razdel brez učinka. Prvega slavca žvrgolenje se je razlegnilo po domači dobravi še le koncem preteklega veka v dóbi, žalostni za Slovenijo, odpelo v duševni mrtvičnosti, pogibeljni za Avstrijo, stiskano od sovražnega Francoza. Takrat so jeknile tega bogadanega pevca čarobne melodije zdaj milo in tožno, zdaj rezko in silovito. Prepeval je „preljubljeno mladost, svobodo, móž veljavo, zvestobo in svetost.“ Z jarnim glasom je dramil zaspane rojake, navdušeno slaveč njih domovino: „Kranje, tvoja zemlja je zdrava; — Za pridne njé léga najpráva, . . . — Išče te sréča, Um ti je dan, — Najdel jo boš, ak — Nisi zaspan.“ — Ognjevito je hrabil krajane na boj zoper pretáče sovražnike: „Ohranit to je vsak dolžán, — Kar je najljubši kom', — Za svoje starše stojmo v' bran, — Otroke, ženo, dóm!“ — „Estrajhu bo pomagal Bóg, — De se razširi króg in króg, — Bit će, bit će — Estrajh za vse.“ — Njegove „Pesme za pokušino“ in „Pesmi za brambovce“ so res zdramile in ohrabile Slovence takó, da so se čvrsto poprijeli zapuščenega dela, da so pogumno zgrabili orožje, „srčni radovoljniki za svetlega cesarja rod.“ Poznate li tega kranjskega Orfeja — Tirteja? Dá. To je isti domoljubni duhovnik, kojega mnogostransko delavnost smo strmeč opazovali v Koprivniku in Ljubljani. „Redila ga Sava, — Ljubljansko polje, — Navdale Triglava — Ga snežne kopé.“ Prirojeno pevsko silo, ki sta mu jo krepila čisti vzduh gorenjskih snežnikov in „bistra

LISTEK.

Zavetišče.

(Zgodovinska povest. Češki spisal Al. Dostál, prevel —r—.)
(Dalje)

Velik hrup je nastal krog Tople jeseni, ko pa-dejo navadno roke v naročje, da si počijejo od težkega dela. Iz vseh vasi in sel so prihajali ljudje ali peš ali pa z vozovi pomagat pri zidanju samostana, ki ga je postavljaval Hroznata za očete premonstratenskega reda. Vse se je vršilo po ukazu in navodu vladikovem. Delali so pridno. Predno bo prihitela zima, mora biti postavljena vsaj glavna ladija cerkve in samostana toliko, da se naseli koj del menihov. Drugo se bo pozneje dovršilo in do-delalo v čast božjo in potrebo za celi samostan.

Tudi Rizek in Nekrasa sta pomagala. Delala sta hitro, saj jima je pogum dajala nada bližnje vojske. Tudi Kitka z drugimi oprodami je pomagal in je postal tako tarča Rizkovih dovtipov.

Vsak je bil prepričan, da se zida samostan le v korist podložnikov, da nadaljujejo menihi, kjer je nehal Hroznata.

Vladika se je napotil v Prago, da preskrbi do-voljenje novemu samostanu in si izprosi na Stra-

hovu nekoliko menihov z opatom vred. „Fratři“, je rekel šaleč se, ko se je ločil od družine, „bodo moji oprode. Gotovo jih ne bom potreboval in zagotovim jim v samostanu tiho in zadovoljno življenje.“

Rizek se je zasmel in rekel: „Jaz sem že star in potreboval bi sam službe; pa Kitka je v najboljših letih in za samostansko življenje vstvarjen. Tega, gospod, nikar ne pozabi.“

Oprode so se smejali, Kitke je bilo sram in nekdo je opomnil:

„Potem bo pa morala tudi Marta v deviški samostan.“

„Kar še ni, lahko se zgodi.“

Hroznata je veselo odšel in Rizek ga je nadomestoval. Bil bi rad spremil gospoda, kakor druga leta, toda njegove navzočnosti pri stavbi je bilo potreba.

„Kdaj pa boš, Kitka, odpeljal Marto z Nekrasove pristave?“ vprašal je mladeniča, da bi ga dražil. „Hiti, sicer boš moral vstopiti v samostan za fratra.“

„Ko se bom vrnil iz križarske vojske“, je srčno odgovoril mladenič.

„Glej ga no, glej! kako je naenkrat pogumen in srčen! Tako si mi všeč in še raje bi te imel, ko bi pozabil na Marto. Pravi vojak ne sme imeti žene, katera bi za njim jokala, in otroke, ki bi ga

držali za suknjo. Poglej ná-me, prost sem kakor ptič na polju.“

Kitka ni odgovoril.

„Veš, kdaj boš najlažje poroko napravil? Čakaj, ko se bo Hroznata oženil, in isti dan se bota poročila vladika in njegov sluga“, je svetoval šaljivi Rizek.

„Tako bom tudi storil. Saj imava dosti časa.“

„Marte ti tudi ne bo nihče ukradel. Ostane ti zvesta do smrti.“

„Tisto pa —“

Oprode in zidarji niso mogli več smeja tajiti.

„Zahaja sicer k Nekrasovim neki mladenič, pa kaj za to. Ti imaš enkrat besedo od očeta in deklice, torej ti ne more nobeden golobice vzeti. Temu bi se tudi slabo godilo, ko bi kaj tacega naredil.“

Kitka, ki je slišal o novem tekmeču, je obledel in ni več poslušal. Iskra sumljivosti je bila prižgana. Rizek se je potuhujeno smejal.

Ko je mladenič odšel, začel se je stari lisjak smejati na vsa usta.

„Zdaj sem ga pa. Zvečer bo hitel gotovo v Nezdice in jaz rabim ravno sela k Dobronu.“

Pri šali in petju je potekalo hitro delo, zidovje je rastlo, in ko se je Hroznata z dobrimi poročili vrnil, pohvalil je pridne delavce ter jim podelil večji zaslužek. Pa podložniki so hoteli delati zastonj.

Sava mati pevske umnosti,“ spopolnjeval je prizadevno in neumorno ves čas svojega življenja. Prva učiteljica mu je bila preljuba mati: „Kar mat' ga učila, — Ga mika zapet' — Kar starka zložila, — Jo lično posnet.“ — Uvažujoč dalje modre svete razboritega prijatelja in zavetnika, Žige barona Zoisa, zahajal je pridno v šolo tudi k prostemu narodu: njegove živočutnosti, njegovega pesniškega izraževanja in stihomerstva se je bil navzel takó, da je pogosto prav narodne stvore vrnil narodu le v bolj uglašeni in ublaženi obliki. Ne menj marno pa se je izprehajal po logih grških in rimskih, laških, francoskih in nemških ter pazno poslušajoč ondotnih slavcev petje sladko blagozvočne njih akorde priglasil svojim popevkam in takó spojil klasično milino in nežnost z domačo čvrstostjo in krepostjo. Strogo izpolnjujoč dolžnosti vnesenega poklica svojega je pokazal i vsem naslednikom jedino pravo pot do slovenskega Parnasa ter si prislužil ponosni pridevek — mojstra pevcev.“ (Konec sledi.)

K deželnozborskim volitvam.

Boj za deželnozborske volitve v kmetskih občinah na Kranjskem je bil včeraj končan. Razburjenost se je polegla; možje volilci so pokazali, komu izročé svoje zaupanje za prihodnjo šestletno dóbo. Boriti se nam ni bilo z nasprotnikom tujcem, pač pa so iskre švigale med domačini. Liberalna stranka prizadevala si je na vse mogoče načine, da bi prodrli le nje gore listi. Kdor je le količkaj bil na sumu, da bi morda ne hodil skozi drn in strn z našimi liberalci, v svesti moral si je biti, da niti pičice zdravega ne najdejo na njem. Kaj je vse počel „Slovenski Narod“, glasilo onih gospodov, ki že dlje časa širijo med našim vernim slovenskim ljudstvom židovsko-liberalne nazore! Kaj je ta list in so njega sotrudniki vse počeli zadnji čas proti vodji Povšetu in vredniku našega lista! Kdor je čital dotične strastne dopise, moralo se mu je studiti. Res, táko počenjanje obsoja samo sebe.

Deželnozborske volitve za kmetske občine so torej končane. Razven Notranjske, kjer so si zbrali znanega „domaćina“, dr. Vošnjaka in Hinko Kavčiča, smemo biti ž njimi v sedanjih okoliščinah zadovoljni.

Izid volitve v ljubljanski okolici je deloma tudi nas presenečil. Volilni odbor je priporočal jedinega dr. viteza Bleiweisa-Trsteniškega, a ravno ta je dobil izmed znanih kandidatov najmanj glasov. „Slovenskega Naroda“ kandidat g. Ivan Hribar dobil je 30 glasov; a izvoljena sta, kakor smo že včeraj poročali, gosp. Vinko Ogorelec s 67 in gosp. Fran Povše s 66 glasovi. Propal je torej jedini kandidat narodnega volilnega odbora, prodrli pa je g. Povše, proti kateremu se je zadnji čas toliko pisalo in lagalo. Poleg g. Povšeta zmagal je mož, na katerega je malokdo mislil prej, g. Vinko Ogorelec, posestnik na Škofljici pri Ljubljani. Pravijo, da je vseskozi poštenjak!

Huda borba bila je tudi v litijsko-radeško-mokronoško-trebanjskem okraju, v katerem so izvoljeni vsi trije od narodno-volilnega odbora priporočani

kandidati, dasi so nekateri vso silo napeli ravno proti vredniku našega lista in je „Slov. Narod“ še dva dni prej prorokoval, da dobí gosp. Žitnik v litijskem okraju le devet glasov in da je ves mokronoški in trebanjski okraj za g. Geljo.

Na Belokranjskem prodril je adlešički župan, gosp. Miko Dragoš, proti nadučitelju g. Jeršinovicu, ko se je bil od volilnega odbora priporočani kandidat, gosp. semiški dekan Anton Aleš, odpovedal izvolitvi.

V kočevsko-ribniško-laškem okraju zmagal je priporočani g. Pakiž pa okrajni sodnik g. Višnikar proti sodraskemu županu, g. Drobničcu.

Drugod so bili izvoljeni kandidati od narodno-volilnega odbora priporočani.

„Slov. Narod“ je zlasti poln srda zaradi izvolitve v ljubljanskem okraju, pa tudi drugod mu ni vse po volji, ter svetuje v svoji včerajšnji številki, „da bi morali volilni možje še k Notranjem v šolo hoditi,“ kjer se je, se vé, vse po njegovi volji izšlo. Sicer pa je zopet poln psovka proti duhovščini, češ, „da ruje proti disciplini, da je par duhovnikov požrlo dano častno besedo njegovemu varovancu v ljubljanski okolici, da je delala s sredstvi, katera nikdar njemu ugajala ne bodo“ itd. Da je list plovit v izrazih „klerikalna, ultra-klerikalna stranka“, da blodi „o spletkah, katere se bodo še bridko maščevale,“ „da duhovenstvo zapeljuje, da več zaupanja vredno ni“ itd., no, o tem še ne izpregovorimo, ker smo takih izrazov od zastopnika naših liberalcev že vajeni. Tolaži nas le to, da niso ti izrazi vzrastli na domačih tleh in da je pravo slovensko razumništvo zdravejše v svojih sodbah in vé bolje ceniti glas slovenskega naroda, ki je tudi pri sedanjih deželnozborskih volitvah jasno pokazal, da še nima novošegni laži-liberalizem tal med njim, ko bi se mu tudi vsiljeval v zapeljivi domači besedi.

Pri „Slov. Narodu“ naj si pa nikar ne domišljujejo, da smejo počenjati njegove vrste ljudje kakor jim drago, potem pa predbacivati nasprotnikom „sredstva, katera njemu nikdar ugajala ne bodo.“ Mislimo, da tudi njegovi „rožički“, kakoršne je zopet kazal ves čas med deželno-zborskimi volitvami, ne bodo ugajali jedru vernega slovenskega naroda, ki se bode otresti vedel brezverskega vsiljevanja tem prej, čim bolj ga bode spoznaval. Ako so naši nasprotniki toliko brezobzirni proti njim neljubim osebam, naj se nam blagovoljno pregleda, če jim tudi mi enkrat resnico kar brez ovinkov povemo.

Hrvatske razmere.

Odkar je hrvatska opozicija pri zadnjih izborih popolnoma decimirana ter iz sabora iztisnjena, podvzela je vlada težaven posel, da jo tudi zunaj sabora stori kolikor mogoče neškodljivo. V to svrhu rabijo se različna sredstva, med ostalimi tudi potovanja banova po zemlji. Kako so se vodili izbori proti opozicijskim kandidatom, znano je dobro iz izvešča opozicijskih poslancev na saboru hrvatskem, na kar vlada še dandanes ni niti odgovorila, niti kakošno preiskavo odredila. Kako se opozicijo

nalno časopisje preganja, najbolje dokazujejo česte konfiskacije in bele strani dotičnih časopisev, ki pišejo čisto mirno, a jih vkljub temu vendarle zadene srd državnega pravnika.

Kako se pa obavljajo potovanja banova, moremo čitati iz neskončnih opisov v „Narodnih Novinah“ in „Agrar Zeitung“, ki ne izpusté niti najneznamenjšega dogodka pri sprejemih, da dokažejo svetu, kako priljubljena je oseba banova in kako se je pred njim razpršil vsaki opozicijski dah, ter kako lepo napreduje povsod trezno mišljenje in madjarska državna ideja, proti kateri se opozicija najvišje bori. Glavna svrha teh potovanj je dosežena, kajti zares je opozicija povsod, kjerkoli je ban potoval, popolnoma obmolnila, in lakonično se je moglo v Pešto javljati: „Hrvatska je mirna in naša.“ Tako je bilo lani v Zagorju in letos v Primorju.

Dobro je še vsakemu v spominu, kako so se bili pojavili v Zagorju nemiri vsled nesrečnih grbov z madjarskimi napisi. Vojska je morala posredovati, in le počasi se je narod pomiril. Nočemo trditi, da ni bil narod zapeljan; ali vzrok so bili vendar grbi z madjarskimi napisi. Da se izbrišejo vse te bivše neprilike iz spomina in da se dokaže svetu, kako so Zagorci zadovoljni s sedanjimi odnošaji, trebalo je potovanja banovega v te kraje. Za sijajen sprejem poskrbeli so že naši Potemkinčiči, tako da je bil ban sprejeman od slavlja do slavlja. Opozicija pa, ki je do zadnjih izborov od tukaj pošiljala mnogo poslaneev v sabor, razpršena je popolnoma; celo Varaždin, ki je volil opozicijsko, je pripognil glavo ter se udal sicer že pri zadnjih volitvah, pri tej priložnosti pa še posebno, kajti čra gmotnega napredka ga je omamila, saj je dobil železnico, katere se je pred več leti branil. Zagorje je na ta način palo ter se oklenilo svojih modernih osrečiteljev. Jeli se pa vsled tega zares blagostanje v teh krajih množi, je kaj dvomljivo; vsaj poročila o socijalnih odnošajih v teh krajih se glasé prav žalostno.

Pravo gnezdo opozicije pa je bilo dozdej hrvatsko Primorje. Kako to pridobiti? Palo je več trdnjav že pri zadnjih volitvah, vendar pa je duh ostal med prebivalstvom še vedno opozicijski. Trebalo je počakati dobre priložnosti. In ta se je ponudila. Čez dve leti se bode namreč slobodna luka_{reška} izjednačila z drugimi lukami, in takrat bi se moglo vendar kaj prometa privoščiti tudi ostalim lukam, ki so dozdej vsled nesrečne železniške mreže, izpeljane le do Reke, popolnoma propale. Senjska trgovinska zbornica se je obračala z mnogimi predstavkami na hrvatsko vlado, in ob enem tudi na ogersko, da pomore hrvatskemu Primorju, kjer narod vidoma propada. Ali vse je bilo brezvspešno, kajti le Reka je bila opredeljena dozdej za promet, vsa druga mesta pa izključena, in ker je prebivalstvo volilo v sabor večidel opozicijske poslance, trdilo se je, da se zato zanemarjuje od ogerske strani hrvatsko Primorje.

V sili je treba tedaj plašč po vetru obrniti, morda se bo vendar kaj dobilo; za vlado pa je lepa priložnost, da more zopet v Pešto javiti, da se je tudi oprčno Primorje udalo. (Konec sledi.)

Ko se je prikazal prvi sel zime, sneg, ki je vse do belega poprašil, pripravljali so veselico na Topli, kakor takrat, ko si je pripeljal Hroznata Vojslavo na grad. Na cesti od glavnega mesta so obračali vsi svoj pogled. Blizo grada se je že dvigal del cerkve in krov velikega poslopja. Vse je narejeno samo za silo. Menihi bodo že skrbeli za drugo.

Hroznata se je odpeljal sam z družino po ude sv. Norberta. Na kraju gozda so čakali kmetje z Nekraso na čelu. Napravljani so bili v pražnjo obleko in bili so jako resni z dolgimi sivimi bradami. Govorili so o novem redu, od katerega so pričakovali vse dobro.

„Povzdignili bodo našo pokrajino, poučevali bodo naše otroke v vedi in odprli nam bodo samostan kot zavetišče; pobožni bratje premonstratje bodo vcepili tudi vero v naših srcih, iztrebili bodo vse paganske blodnje, kar jih je še zdaj mej ljudmi, in bodo vpeljali krščanske navade.“

„Čaranje se mi jako studí. Neki čarovnik je naredil veliko hudega v našem kraju, ko je razglasil, da bo ravno tako padla krščanska vera in se bo morala klanjati paganskim bogovom, kakor je padla sv. dežela v roke sovražnikov. Iz tega pa izvira dvojno zlo. Omajal je prvič vero podložnikov in odvzel pripravljani vojski moč.“

„Ali hodi ta nevarni mož še po našem kraju?“

„V gozde smo ga že zdavnaj pregnali. Sodišču bi ga bili morali izročiti. Pa ne bo nam ušel, ako se predrzne priti v drugo sem. Potem ga ne bo obvarovalo niti pravo gostoljubnost.“

Dečki, ki so šli pogledat v gozd, prihiteli so na vso moč k zbranim kmetom:

„So že pri hrastu, beli so od glave do pet kakor sneg!“

Kmetje so šli narazen. Tiho je nastalo. Morajo vendar menihe dostojno pozdraviti. Iz gozda je zadonel glas rogov, in komaj se je sprevod pokazal med drevjem, začelo je ljudstvo ukati. Grajska družina je ponavljala „živio“-klice.

Zdaj so že iz gozda ven. Naprej sta Rizek in Nekrasa kakor glasnika, za njima Hroznata z novim opatom Janezom, visokim možem plemenitih črt in močnih udov, za njima 12 menihov, v beli, dolgi obleki s kapuceami na glavah. Od zadaj je šla družina. Ustrašili so se skoraj čudnih mož, pa ko so zagledali prijazne obraze, smehlajjoča lica, ljubezni polne oči, takoj so se potolažili. Opat je dal znamenje, sprevod se je ustavil.

„Moji podložniki! tu vam vedem pobožne očete redá sv. Norberta“, reče Hroznata; „kakor ste meni bili zvesti, in mene ubogali, enako bodite tudi tem-le. Ako so bile med nami prijateljske razmere, bodi med vami in tem-le menihi večno prijateljstvo

in vstrajna pomoč. Ali obljubite?“ vpraša Hroznata ter stopi pred svoje ljudstvo.

Nekrasa je odgovarjal za vse:

„Milostljivi gospod! Vse, kar storiš ti za nas, je gotovo k našemu blagru. Pozdravljamo tudi duhovne očete z odprtím naročjem in mislimo, da prinašajo v naš kraj mir in blagoslov. Njihov stan je nam je tega porok. Ljubiti jih hočemo že zaradi tega, ker si ti ustanovil samostan zavoljo nas; ljubili jih bomo tudi zato, ker pričakujemo od samostana povzdigo in olikanje tega kraja. Obetamo jim torej udanost, pokorščino in zvestobo, kakoršno smo tebi vedno skazovali.“

„Obétamo, obétamo!“

„In vam, duhovni očete“, obrnil se je Hroznata k menihom, „vam izročujem te-le svoje podložnike, da bi skrbeli za njihov dušni in telesni blagor, ali z mojo slabo pomočjo ali ko bom daleč od tega kraja. Moj rod bo izmrl, pa samostan ne bo izmrl. Vas sem postavil svojem vernemu ljudstvu za gospode na večne čase. Zvesti bodite tej dolžnosti in pripravili si bote zasluge ne samo za večnost, ampak tudi v srcih tega dobrega ljudstva.“

Menihi so se priklonili Hroznati in so položili roke na prsi. Ves sprevod se je pomikal med ukanjem k gradu in odtod v novi premonstratenski samostan na Českem. (Dalje sledi.)

tinski, dr. Evgenij Karol Valussi, kateri je po govoru podelil blagoslov s presvetim Rešnjim Telesom.

Slavnost se je končala jako lepo. Vse hiše v okolici omenjene cerkve bile so krasno razsvetljene. Na trgu bilo je na tisoče ljudi, ki so poslušali krasno godbo, ter gledali čarobni umetni ogenj v raznih barvah. Prekrasno je bila razsvetljena cerkev, zlasti portal, kjer je migljala lampica pri lampici. Ne smem pozabiti podobe sv. Srca, ki je bila umetno pretkana s žico in preparirana s tvarino umetnega ognja. Krasna raketa se je dvignila v zrak in v trenutku bilo je srce razsvetljeno in na tisoče žarkov je plamtelo iz njega na vse strani — prav lepa predpoda božjega Srca, iz katerega izvira na milijone in milijone žarkov milosti. Na oknu hiše škofovskih gojencev pa je bila razsvetljena podoba papeža Leona XIII., ki je resno milo gledal na presv. Srce, kakor bi bil hotel zbrati množici klicati: glejte, v tem Srcu bomo zmagali! — Še nekoliko raket, še ena „polka celere“ — in ljudstvo se je mirno in zadovoljno razšlo. Dal Bog, da v srcu z božjim Srcem!

Dnevne novice.

(Prisrčno zahvalo) izrekamo vsem onim p. n. gospodom, kateri so nam včeraj blagovolili brzogovorno poročati o izidu volitev v deželni zbor kranjski. Prosimo vse prijatelje našega lista, da nam tudi prihodnji ponedeljek, 8. t. m., drage volje sporočé o izidu volitev po mestih in trgih.

(Posvečevanje mašnikov) bode v Ljubljani letos dné 17., 19. in 21. t. m.

(V Marija-Celje) nameravani romarski vlak iz Ljubljane ne odide 22. julija, kakor je bilo določeno, ampak vsled naznanjenih željâ še-le v ponedeljek, 5. avgusta. Odbor še zmiraj sprejema romarje za ta vlak.

(Preskušnja) v orglarski šoli ljubljanskega „Cecilijanskega društva“ bode dné 12. julija t. l. Ob 9. uri dopoldne je pričetak. Povabljeni so vsi prijatelji cerkvene godbe.

(Nevarno zbolel) je č. g. Prim. Peterlin, farni upravitelj v Šent-Lenartu.

(Praznik presv. Srca Jezusovega) uvrstil je sv. oče Leon XIII. z dekretom dné 28. junija t. l. med godove prvega reda brez osmine; sevêda le kot festum chori in ne kot zapovedan praznik v ožjem smislu.

(Knezoškofijski duhovni svétniki) imenovani so č. g. župniki: Janez Ev. Vovk v pokoji v Šent-jernej, Mihael Tavčar v Žužemberku in Franc Povše v Šentjuriju pri Kranju.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Prestavljeni so č. g. kapelani: Valentin Bernik iz Kranjske gore v Mošnjé; Franc Vrhovšek iz Sodrašice v Kranjsko goro; Alojzij Pehani iz Križevega pri Kostanjevici v Sodrašico. — Č. g. Franc Rozman nastavljen je kot duhovni pomočnik v Knežaku.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Čast. g. Jos. Osterc, dosedaj pri sv. Tomažu tik Velike nedelje, pride za kapelana v Cirkovice; na njegovo mesto gre novomašnik č. g. Fr. Moravec. Novomašnik č. g. Ant. Medved pride za drugega kapelana v Šoštanj, č. g. Iv. Vreže pa v Šmartin pri Slov. Gradci. — Umrl je č. g. Jos. Hernah, duhovnik v pokoji, v Remšeniku dné 29. junija.

(Upravitelj lavantinske škofije) postal je mil. g. prelat Fr. Kosar. Imenoval ga je knezo-nadškof solnograški, dr. Eder.

(Stolni kapitelj) lavantinske škofije je za oskrbnika knezoškofijskih posestev izvolil prečast. gospoda kanonika dr. Križaniča; prečast. gosp. kanonik L. Herg pa je izvršitelj oporoke rajnega knezoškofa.

(Sv. birno) bo delil prihodnjo nedeljo, 7. t. m., v stolnici mariborski celovski knezoškof, mil. g. dr. J. Kahn.

(Osobna vest.) Gosp. dr. Fr. Žizek, dosedaj zdravnik v Ormoži, pride za občinskega zdravnika v Vojnik.

(Na c. kr. gimnaziji v Novem mestu) bode vpisovanje učencev za vstop v prvi gimn. razred šolskega leta 1889/90 v soboto 13. julija od 9. do 12. ure dopoldne; vzprejemni izpiti pa se začné istega dné ob 2. uri popoldne.

(Narodno veselico) priredi s petjem, deklamovanjem in godbo odsek sestavljen iz odposlancev vseh slovanskih društev Trsta in okolice v soboto dné 6. julija t. l. v vrtu „Mondo Nuovo“. Čisti dohodek dospeje v blagajnico „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Vstopnina za osobo je 30 kr. — Začetek točno ob 8. uri zvečer.

(Društvu „Slavija“) v Gradcu je vlada prepovedala nadaljno delovanje ter zaplenila njegove spise.

(Popadenih) od steklih psov je bilo meseca junija na Krauskem deset ljudi. Dosedaj je eden izmed njih, osemletni deček z Iga, umrl za steklino.

(Razpisane) so učiteljske službe na enorazrednicah: v Dragi, na Velikih Poljanah, v Banjaloki in v Ovčjaku; dalje na trirazrednici v Dobropolji (mesto drugega učitelja), pa na dvorazrednici v Koprivniku (služba drugega učitelja). Prošnje treba izročiti za vse te službe pri c. kr. okrajnem šolskem svétu v Kočevji do dné 31. t. m.

Telegrami.

Dunaj, 4. julija. V seji avstrijsko-delegacijskega proračunskega odseka je vojni minister utemeljeval potrebo, da se 11 milimeterske repetirke predrugačijo v 8 milimeterske in oboroži konjištvo z repetirkami (karabinerji). Naglašal je gospodarstvene koristi v slučajih, ko bi se to takoj izvedlo. Minister je konečno naznanil, da se bo prvi razred črne vojske porabil za spopolnjenje vojne, oni možje črne vojske pa, ki so služili pri tehničnih oddelkih, se bodo mej te uvrstili.

Dunaj, 5. julija. „Wienerzeitung“: Tržaški namestnik baron Pretis je vsled lastne prošnje, utemeljene z ozirom na slabo zdravje, umirovljen, ob enem pa se mu je izreklo Najvišje polno priznanje za v raznih državnih važnih službah izkazano zvesto udanost in izvrstno delovanje ter se je imenoval za dosmrtnega uda gospodske zbornice. Začasno vodstvo namestništva se je izročilo namestništvu podpredsedniku Rinaldiniju.

Praga, 4. julija. Obe češki stranki se jako trudite za jutrajšnje volitve. „Národní Listy“ zatrjujejo, da bodo Mladočehi v vseh narodnih zadevah složno na podlagi staročeskega

vspeveda skupno z veleposestvom in Staročehi delovali. „Politik“ pa vidi v nadaljnih volilnih vspehah Mladočehov neizogibno nezgodo in novo dôbo trpljenja. V soboto se bodo Staročehi z veleposestvom posvetovali o nadaljnih korakih.

Pariz, 5. julija. Republikanski listi preklicujejo vest boulangistiških glasil o odstopu glavnega državnega pravdnika Beaurepaire-a in razprtijah o ministerstvu.

Tujci.

2. julija.

Pri *Maldéu*: Marija Thaller iz Grada. — Saravalle iz Trsta. — Geisinger in Schmidt, potovalec, z Dunaja. — Franc Jabornigg, potovalec, iz Celovca. — A. Gant, trgovec, z Dunaja.

Pri *Stonu*: Fritsche, c. kr. dvorni svetovalec, s soprogo, z Dunaja. — dr. Josip Zavadil, c. kr. dvorni tajnik, z Dunaja. — Jakob Dereani, s soprogo, iz Žužemberka. — Vinko Spazapan iz Gorice. — Herz, Waller, Stein z Dunaja. — Potaschky, trgovec, iz Gorice.

Pri *Južnem kolodvoru*: Kreutz, c. kr. blagajnik, z Dunaja. — Zalini iz Trsta. — Borger iz Litije. — Bolek iz Grada.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.		740.5	13.6	brezv.	megla	0.00
4 2. u. pop.		739.0	25.4	sl. zap.	jasno	
9. u. zveč.		738.8	18.0	sl. jzap.	„	

Srednja temperatura 19.0°, in 0.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl.	—	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	84 „	75 „	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „	—	„
Papirna renta, davka prosta	99 „	65 „	„
Akcije avstr.-ogerske banke	907 „	—	„
Kreditne akcije	302 „	25 „	„
London	118 „	90 „	„
Srebro	— „	—	„
Francoski napoleond.	9 „	43 1/2 „	„
Cesarski cekini	5 „	64 „	„
Nemške marke	58 „	15 „	„

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalec oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

prilporečata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno prilporečilne za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blecbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (13)

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Katoliška Tiskarna

prilporeča raznovrstne

☛ vizitnice ☛

po nizki ceni.

Diseldorfске oljnaté barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

☛ oljnatih barv, firneža in laka ☛

v Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje). Filijala: Slonove ulice 10-12

prilporeča slikarjem, dljakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnaté barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno prilporečne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klg. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

Specialiteta: Firnež iz kranjskega lanenega olja.

Specialiteta: Ultramarinmodra in zelena barva.

Vrelec „Carinthia“,

alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) prilporeča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani. (6)